

Charles Lewinsky – De verborgen geschiedenis van Courtilon

In mei las ik op www.nu.nl een bericht van Uitgeverij Signatuur. Ik kon een reis winnen door een motivatie te schrijven waarom ik meende de geschikte persoon te zijn voor deze prijs: een reis voor 2 personen naar Zuid-Frankrijk (Ardèche): een Thalys-treinretour rechtstreeks naar Valence, een huurauto die aan komt rijden op het station, dan ruim een uur door de heuvels rijden in westelijke richting, en vervolgens aankomen in Le Cheylard, een 17de eeuws dorp in een 17de eeuws huis met drie verdiepingen, waar ik samen met mijn reispartner gedurende een week kon verblijven. Bij aankomst zouden er twee exemplaren van De verborgen geschiedenis van Courtilon op tafel liggen en een lekkere fles wijn in de koelkast. Ik won die reis.

Het verzonnen dorp Courtilon zou namelijk wat sfeer betreft wel enigszins lijken op Le Cheylard. Dit kon een interessante wisselwerking worden: een 20ste eeuws boek, waarbij je het idee krijgt dat de tijd vertraagt, de drukte wegvalt, dat het over vroeger gaat, mensen erop uit zijn weer een nieuwtje te horen, als het maar niet teveel afwijkt van wat normaal is. Deze parallel trof ik ook in Le Cheylard. Mensen die elkaar groetten, ontspannen een praatje maakten, waarbij ik de indruk kreeg dat het verder ging dan: Hoi, hoe gaat het? Meer betrokkenheid, vriendelijker, geen onderton van roddel, het plezier elkaar als gezelschap te hebben en dat al zo lang. Ik kon het allemaal observeren vanuit mijn raam, wat uitkeek op de marktplaats met in de verte de bergen. Aan het eind van de straat een groot Mariabeeld, aan de overkant van de straat een mini-kapelletje aan de muur. Ook hier vindt elk jaar een processie plaats, net zoals in het boek.

De vertraging sloeg ook bij ons hard toe. De warmte en de stilte deden de rest. “In Courtilon is het ‘s nachts zo stil dat elk geluid langs je huis schuurt”, p.47, lees ik in het boek en beleef ik ondertussen in Le Cheylard. De rustige vertelstijl van Lewinsky met veel oog voor detail (“Waar gebeurtenissen schaars zijn worden ze afgekloven tot op het bot”), p.32, pakkende beschouwingen (“Als je mij geen waarnemer meer laat zijn, als er gaten in mijn verdedigingswal vallen en ikzelf in de veldslag betrokken word, dan raak ik reddeloos verdwaald in de wereld...”), p. 139, en soms poëtisch prachtige beschrijvingen, die tijdens wandelingen in de omgeving spontaan door mijn hoofd bleven resoneren (“Het is alsof de kalender is blijven steken, alsof je steeds weer opnieuw dezelfde dag meemaakt, steeds weer hetzelfde hout naar binnen sleept en dezelfde as naar buiten.”), p. 186. Dit alles sleept je langzaam maar zeker mee naar de verwickelingen die in het boek in het rustige dorp ontstaan..(“Achter elke deur is nog een deur”), p.74. Je gaat mee op de zoektocht naar wat echt gebeurd is (“de werkelijkheden schuiven knarsend over elkaar als grote stenen, het zal lang duren vooraleer hun vormen zich hebben aangepast”) p.58. Om ten slotte alsnog in een verhoogd tempo verder te gaan (“Drie dagen waarin de gebeurtenissen zich als verschrikte schapen verdrongen”), p. 98). Je kunt je voorstellen dat ook hier in Le Cheylard de waarheid achter de verhalen soms wat gereconstrueerd wordt. De straatjes zijn zo smal dat er slechts 1 auto tegelijk doorheen kan. En in het boek: “Je kent je burens als je hier woont, je hebt al generaties lang door hun ramen in hun leven gekeken.”, p. 10.

We hebben het contrast beleefd vanuit deze tijd in Nederland naar de 17de eeuw in Frankrijk, vanuit een authentiek 17de eeuws huis, wat zorgvuldig verborgen, maar verrassend comfort leverde. Ongetwijfeld herbergt dit huis en dit dorp veel geschiedenissen. Ook hier heeft, net zoals in het boek, een van de nabije burens een grote gevulde wijnkelder en maakt hij graag praatjes. De bakkerswagen komt niet dagelijks langs, maar de warme bakker is tegenover de deur. Ook hier tref je

tieners die op hun hangplekken in een soort bloedbroederschap leven en als het hun teveel wordt urenlang op snelle scooters omheen het dorp cirkelen, alsof ze ontsnappingspiralen uitvoeren en toch telkens weer aankomen bij het vertrekpunt.

Ik geef toe dat wij tijdens onze verkenningen van het dorp en onze tochten in de omgeving een grotere opmerkzaamheid vertoonden doordat we ondertussen ook bezig waren met De verborgen geschiedenis van Courtyllon. We gingen bv. elk apart op fototocht om bijzonderheden en spannende feiten vast te leggen en te vergelijken. Onze fantasie werd geprikkeld en ik moest me inhouden om niet in het café op het dorpsplein *le café du pauvre* te bestellen, want Lewinsky legt uit dat dit “een vluggertje” betekent. Ook lasen wij het boek zelf met meer dan normale aandacht en herkenning doordat wij buiten zoveel zaken gespiegeld zagen. Het verdient absoluut meerwaarde om een boek te lezen in een context die bij de sfeer van het boek past. Dat is door deze supervakantie voor ons helemaal geslaagd!

Magdalena de Coninck

www.deconinck.exto.nl